

Byla C-261/24

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2024 m. balandžio 12 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Curtea de Apel București (Rumunija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. vasario 28 d.

Pareiškėja:

Alizeu Eolian SA

Atsakovai:

Agenția Națională de Administrare Fiscală

DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București

DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice

Ministerul Finanțelor – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor

---

Pagrindinės bylos dalykas

Alizeu Eolian Sa (toliau – pareiškėja) administracinis skundas, kuriame ji prašo i) panaikinti *Agenția Națională de Administrare Fiscală* (Nacionalinė mokesčių administravimo agentūra) (ANAF) vadovo įsakymu dėl papildomo elektros energijos gamintojų pajamų mokesčio deklaracijos formos ir turinio; ii) panaikinti pareiškėjos remiantis šiuo įsakymu pateiktas mokesčio deklaracijas už 2022 m. balandžio–rugpjūčio mėn. laikotarpį; iii) panaikinti mokesčių administratoriaus sprendimus, kuriais atmetos pareiškėjos pretenzijos dėl minėto įsakymo ir minėtų mokesčių deklaracijų, ir iv) grąžinti už 2022 m. balandžio–rugpjūčio mėn. laikotarpį sumokėtas papildomo pajamų mokesčio sumas su palūkanomis.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašoma pagal SESV 267 straipsnį išaiškinti SESV 49, 56, 63, 107 ir 108 straipsnius bei 191 straipsnio 2 dalį, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnį, taip pat tam tikras Direktyvos 2019/944, Reglamento 2019/943, Reglamento 2021/1119, Direktyvos 2018/2001 ir Direktyvos 2006/112 nuostatas.

Prejudiciniai klausimai

1. Ar SESV 107 ir 108 straipsnių nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal nacionalinės teisės aktus, pagal kuriuos apmokestinami tik tam tikri elektros energijos gamintojai, kaip antai [tie, kurie gamina energiją] iš atsinaujinančiųjų išteklių, o ne visi elektros energijos gamintojai, yra suteikiama valstybės pagalba tiems, kas yra atleisti nuo mokesčio, apie kurią privaloma pranešti?

2. Ar Direktyvos 2019/944 3 straipsnio 1 ir 4 dalių, 9 straipsnio 2 dalies ir 58 straipsnio b–d punktų bei Reglamento 2019/943 3 straipsnio f, g, i ir n punktų nuostatos, pagal kurias valstybės narės turi užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas elektros energijos gamintojams, turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos papildomas mokestis nustatomas tik tam tikriems elektros energijos gamintojams, įskaitant tuos[, kurie gamina energiją] iš atsinaujinančiųjų išteklių, atleidžiant nuo mokesčio mokėjimo tam tikras gamintojų kategorijas, nors visi elektros energijos gamintojai yra panašioje padėtyje, atsižvelgiant, be kita ko, į palyginamas pajamas, gaunamas pardavus elektros energiją?

3. Ar SESV 49, 56 ir 63 straipsnių bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 17 straipsnio nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias diskriminuojantis per didelis mokestis taikomas tik tam tikriems elektros energijos gamintojams (įskaitant gaminančius elektros energiją iš atsinaujinančiųjų išteklių), bet netaikomas kitų kategorijų gamintojams?

4. Ar Direktyva 2019/944 ir Reglamentas 2019/943 iki Reglamento 2022/1854 įsigaliojimo turi būti aiškinami taip, kad pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos nustatoma pardavimo kaina ir (arba) apribojama laisvė nustatyti pardavimo kainą?

5. Ar atsargumo principas, prevencinių veiksnių principas, principas, kad tarša turi būti koreguojama susidarymo vietoje, ir principas „teršėjas moka“, taip pat Reglamento 2021/1119 [2 straipsnio 1 ir 2 dalys] ir 4 straipsnis, siejami su SESV 191 straipsnio 2 dalimi ir Direktyvos 2018/2001 3 straipsnio 1, 3 ir 4 dalimis, kuriuose ES lygmeniu reglamentuojami poveikio klimatui neutralumo tikslai, turi būti aiškinami [taip], kad pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriais kenkiama Europos tikslams, susijusiems su poveikio klimatui neutralumo užtikrinimu, ir Europos Sąjungos politikai energijos apmokestinimo

srityje? Jei atsakymas būtų teigiamas, kokių kriterijų reikia laikytis nustatant šį mokestį, kad būtų laikomasi pirmiau išdėstytų principų?

6. Ar Direktyvos 2006/112/EB 401 straipsnio nuostatos turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiamas toks nacionalinės teisės aktas, kaip OUG Nr. 27/2022, kuriame nustatomas apyvartos mokestis nuo elektros energijos pardavimo pajamų?

Nurodytos Europos Sąjungos teisės nuostatos

Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo: 49, 56, 63, 107 ir 108 straipsniai bei 191 straipsnio 2 dalis

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija: 17 straipsnis

2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES: 3 straipsnio 1 ir 4 dalys, 9 straipsnio 1–3 dalys ir 58 straipsnio b–d punktai

2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos: 3 straipsnio b, f, g, j ir n punktai

Tarybos reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos didelėms energijos kainoms mažinti

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą

2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas): 2 ir 4 straipsniai

2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją: 3 straipsnis

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos: 4 ir 7 konstatuojamosios dalys bei 401 straipsnis

Nurodyta Teisingumo Teismo jurisprudencija

1982 m. spalio 6 d. Sprendimas *CILFIT / Ministero della Sanità* (283/81, Rink. 1982, p. 3415, EU:C:1982:335); 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimas *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir kt. / Prancūzija* (C-354/90, Rink. 1991, p. I-5505, EU:C:1991:440, 10 ir 14 punktai); 1994 m. balandžio 12 d. Sprendimas *Halliburton Services / Staatssecretaris van*

Financiën (C-1/93, Rink. 1994, p. I-1137, EU:C:1994:127, 15 punktas); 1995 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Sanz de Lera ir kt.* (C-163/94, C-165/94 ir C-250/94, Rink. 1995, p. I-4821, EU:C:1995:451); 2001 m. gegužės 3 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-481/98, Rink. 2001, p. I-3369, EU:C:2001:237, 21 punktas); 2004 m. liepos 15 d. Sprendimas *Pearle ir kt.* (C-345/02, Rink., 2004, p. I-7139, EU:C:2004:448, 30–32 punktai); 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimas *Unicredito Italiano* (C-148/04, Rink. 2005, p. I-11137, EU:C:2005:774, 42 punktas); 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Marrosu ir Sardino* (C-53/04, Rink., 2006, p. I-7203, EU:C:2006:517, 54 punktas); 2006 m. spalio 5 d. Sprendimas *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, Rink. 2006, p. I-9957, EU:C:2006:644, 39 punktas); 2008 m. balandžio 10 d. Sprendimas *Marks & Spencer* (C-309/06, Rink. 2008, p. I-2283, EU:C:2008:211, 49 punktas); 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, Rink. 2010, p. I-3377, EU:C:2010:205); 2012 m. vasario 16 d. Sprendimas *Eon Aset Menidjmont* (C-118/11, EU:C:2012:97, 76 punktas); 2022 m. sausio 27 d. Sprendimas *Fondul Proprietatea* (C-179/20, EU:C:2022:58, 84 ir 85 punktai); 2022 m. balandžio 7 d. Sprendimas *Autonome Provinz Bozen* (C-102/21 ir C-103/21, EU:C:2022:272, 58 ir 59 punktai); 1974 m. lapkričio 13 d. generalinio advokato H. Mayras išvada byloje *van Binsbergen* (33/74, EU:C:1974:121, 89 punktas).

Nurodytos nacionalinės teisės nuostatos

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (Nepaprastasis vyriausybės potvarkis Nr. 27/2022 dėl priemonių, taikytinų galutiniams elektros energijos ir gamtinių dujų rinkos vartotojams laikotarpiu nuo 2022 m. balandžio 1 d. iki 2023 m. kovo 31 d., ir tam tikrų norminių aktų pakeitimo ir papildymo su paskesniais pakeitimais ir papildymais) (toliau – OUG Nr. 27/2022): 15 straipsnyje numatyta:

- nustatomas specialus 80 % mokestis, apskaičiuojamas pagal specialią metodiką, taikomas elektros energijos ir gamtinių dujų gamintojų papildomoms pajamoms (toliau – papildomas pajamų mokestis);
- mokestis netaikomas papildomoms pajamoms, gaunamoms iš gamybos pajėgumų, pradėtų eksploatuoti po potvarkio įsigaliojimo datos;
- papildomas pajamų mokestis apskaičiuojamas pagal 6 priede aprašytą metodiką; elektros energijos gamintojai jį deklaruoja ir moka kas mėnesį, iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, už kurį jis mokėtinas, 25 dienos;
- papildomo pajamų mokesčio deklaracijos forma ir turinys tvirtinami ANAF vadovo įsakymu;

- apskaičiuojant papildomas pajamas neatsižvelgiama į elektros energijos gamintojų (įtrauktų į Rumunijos valstybės portfelį ir sudariusių naftos tiekimo sutartis) parduodamą elektros energijos kiekį, jeigu jie per ne mažiau kaip 5 darbo dienas pateikia dalies ar viso kiekio pardavimo pasiūlymus, atsiliepdami į perdavimo sistemos operatoriaus ir koncesijos pagrindu dirbančių skirstymo sistemos operatorių atskirai arba per telkėjus, tiesiogiai arba per specialias organizuotai rinkai skirtas platformas pateiktus elektros energijos pirkimo prašymus.

OUG Nr. 27/2022 su pakeitimais patvirtintas Įstatymu Nr. 206/2022, kuris taikomas nuo 2022 m. liepos 14 d. Be kita ko, jame numatyta, kad mokestis netaikomas ne tik gamybos pajėgumams, pradėtiems eksploatuoti po potvarkio įsigaliojimo dienos, bet ir papildomoms pajamoms, kurias gauna viešąsias šildymo paslaugas teikiančios įmonės, gaminančios elektros energiją kogeneracijos būdu.

OUG Nr. 27/2022 priede Nr. 6 reglamentuojamas elektros energijos gamintojų papildomai gautų pajamų, susidariusių dėl vidutinių mėnesio vienetinių pajamų iš parduotos elektros energijos ir 450 RON/MWh kainos skirtumo, t. y. kainos, kuri yra maždaug dvigubai mažesnė nei Reglamente 2022/1854 (priimtame 2022 m. spalio 7 d.) nustatyta 180 EUR/MWh kaina, apskaičiavimo būdas.

Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 856/2022 privind modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă (Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros vadovo įsakymas Nr. 856/2022, kuriuo iš dalies keičiamas Nacionalinės mokesčių administravimo agentūros vadovo įsakymas Nr. 587/2016, kuriuo patvirtinamas mokesčių ir rinkliavų, kuriems taikoma atvirkštinio apmokestinimo arba išskaičiavimo prie šaltinio tvarka, deklaravimo formų modelis ir turinys (toliau – Įsakymas Nr. 856/2022): pagal OUG Nr. 27/2022 15 straipsnio nuostatas papildomų pajamų mokesčio deklaracijos modelis ir turinys yra patvirtinti.

Glaustas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 Pareiškėja yra viena iš *Engie* grupės patrunuojamųjų bendrovių Rumunijoje; turėdama šį statusą ji gamina vėjo elektros energiją jai priklausančioje vėjo jėgainėje, esančioje Breilos apskrityje.
- 2 Pareiškėjos pagaminta elektros energija parduodama i) pagal dvišales sutartis, iš anksto sudaromas su įvairiais pirkėjais remiantis EFET (*European Federation of Energy Traders*) bendraja standartine elektros energijos pardavimo sutartimi, pagal kurią dėl elektros energijos kiekių deramasi iš anksto, likus daug laiko iki faktinio tiekimo, o ii) perteklinis elektros energijos kiekis palyginti su elektros energijos kiekiu, kurį pareiškėja parduoda pagal sudarytas dvišales sutartis,

parduodamas trumpalaikėje elektros energijos rinkoje (biržoje) (kitos paros rinkoje).

- 3 Atsižvelgiant į didelį išteklių, iš kurių pareiškėja gamina elektros energiją (vėjo), nepastovumą ir būsimus ilgalaikius dvišalius įsipareigojimus pateikti tam tikrus elektros energijos kiekius, pareiškėjai dažnai tenka įsigyti tam tikrus elektros energijos kiekius perpardavimui, kad ji galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal dvišales elektros energijos pardavimo ir tiekimo sutartis. Dėl elektros energijos pardavimo ir tiekimo susitariama kas valandą, kiekvieną dieną, todėl vertinti ir prognozuoti vėjo jėginių pagaminamą elektros energijos kiekį ypač sudėtinga.
- 4 Be to, pareiškėja veikia balansavimo rinkoje, kuri iš esmės skirta vartojimui ir gamybai reguliuoti nacionaliniu lygmeniu, ir turi apmokėti išlaidas, susijusias su elektros energijos įsigijimu kitos paros rinkoje (ji perparduodama siekiant įvykdyti įsipareigojimus pagal dvišales sutartis dėl elektros energijos, kurios nebuvo pagaminta pakankamai), ir balansavimo išlaidas.
- 5 2022 m. balandžio 1 d. pradėtos taikyti OUG Nr. 27/2022 15 straipsnio nuostatos, todėl pareiškėja, vadovaudamasi minėtomis nuostatomis ir naudodamasi Įsakymu Nr. 856/2022 patvirtinta forma, pateikė papildomo pajamų mokesčio deklaracijas už 2022 m. balandžio–rugpjūčio mėnesius.
- 6 2022 m. liepos 27 d. pareiškėja pateikė išankstinę pretenziją dėl Įsakymo Nr. 856/2022, o vėliau – mokesčines pretenzijas dėl minėtų mokesčio deklaracijų. Mokesčių administratorius atmetė tiek išankstinę pretenziją dėl Įsakymo Nr. 856/2022, tiek pretenzijas, susijusias su mokesčių deklaracijomis už 2022 m. gegužės ir birželio mėn.
- 7 2023 m. vasario 1 d. pateiktu skundu pareiškėja *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija), pateikęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą, šioje byloje prieš atsakovus ANAF, *DGRFP București*–, *Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București* (Bukarešto regiono viešųjų finansų generalinio direktorato Bukarešto vidutinių mokesčių mokėtojų mokesčių administratorius), *DGRFP București*– *Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice* (Bukarešto regiono viešųjų finansų generalinio direktorato Viešųjų finansų administracijos 4 sektorius, Rumunija) ir *Ministerul Finanțelor* – (Finansų ministerija, Rumunija), *Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor* (Ginčų nagrinėjimo generalinis direktoratas) prašo:
  - panaikinti Įsakymą Nr. 856/2022;
  - panaikinti pareiškėjos pateiktas deklaracijas dėl papildomo pajamų mokesčio už 2022 m. balandžio–rugpjūčio mėn;
  - panaikinti sprendimą atmesti išankstinę pretenziją dėl Įsakymo Nr. 856/2022;
  - panaikinti sprendimus, kuriais atmetos pretenzijos dėl pranešimų apie mokėtiną mokesį už 2022 m. gegužės ir birželio mėnesius;

- įpareigoti atsakovus gražinti pareiškėjai visą 28 974 651 Rumunijos lėjų (RON) sumą, kurią ji sumokėjo kaip papildomą pajamų mokestį už 2022 m. balandžio–rugpjūčio mėn. laikotarpį, taip pat sumokėti palūkanas nuo šios sumos.
- 8 Grįsdama savo skundą pareiškėja nurodė kelis pagrindus, susijusius su ginčijamų aktų neteisėtumu atsižvelgiant tiek į Sąjungos, tiek į nacionalinę teisę.
- 9 Savo atsiliepimuose atsakovės išdėstė keletą prieštaravimų, o nagrinėjant bylą iš esmės prašė atmesti skundą kaip nepagrįstą.
- 10 Vykstant procesui pareiškėja paprašė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo pateikti Teisingumo Teismui prejudicinius klausimus.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 11 Grįsdama savo prašymą kreiptis į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo, pareiškėja iškėlė keletą teisės klausimų, dėl kurių Sąjungos teisės aiškinimas būtų naudingas sprendžiant ginčą.
- 12 Pirma, reikėtų išnagrinėti, ar OUG Nr. 27/2022 nuostatos, kuriomis papildomas pajamų mokestis nustatomas tik tam tikrų kategorijų elektros energijos gamintojams, be kita ko, ją gaminantiems iš atsinaujinančiųjų išteklių, yra suderinamos su SESV 107 straipsniu.
- 13 Antra, reikia išnagrinėti, ar elektros energijos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamintojų ir elektros energijos gamintojų, kuriems netaikomas papildomas pajamų mokestis, diferencijavimas yra suderinamas su bendroju nediskriminavimo principu. Pareiškėjos teigimu, įstatymų leidėjas nepagrįstai nustatė, kad apmokestinamieji asmenys priklauso konkrečiai „profesinei kategorijai“, o ne finansinės naudos kriterijų; nagrinėjamas mokestis buvo įvestas tik tam tikriems elektros energijos gamintojams, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamintojus.
- 14 Trečia, reikia išnagrinėti, ar per didelio papildomo pajamų mokesčio nustatymas suderinamas su SESV 49, 56 ir 63 straipsniuose numatytais įsisteigimo laisve, laisvu paslaugų judėjimu ir laisvu kapitalo judėjimu, taip pat su Chartijos 17 straipsnyje numatyta pagrindinės teisės į nuosavybę apsauga. Pareiškėjos teigimu, diskriminacinis mokesčio taikymas tik vienai įmonių kategorijai gali atgrasyti elektros energijos gamintojus (įskaitant gaminančius ją iš atsinaujinančiųjų išteklių), kuriems taikomas šis mokestis, nuo tolesnės veiklos Rumunijos elektros energijos rinkoje.
- 15 Ketvirta, svarbu išnagrinėti, ar nacionalinės teisės aktai, kuriuose nustatoma elektros energijos pardavimo kaina arba apribota tokia laisvė, yra suderinami su Direktyva (ES) 2019/944. Pareiškėjos teigimu, elektros energijos gamintojų papildomai uždirbtų pajamų, susidariusių dėl vidutinės mėnesinės elektros

energijos pardavimo kainos ir 450 RON/MWh kainos, kuri gali būti laikoma viršutine kainos riba, skirtumo apmokestinimas darytų poveikį laisvam kainų formavimuisi šiame veiklos sektoriuje.

- 16 Penkta, reikia išnagrinėti, ar nacionalinės teisės aktai, kuriais nustatomas papildomas pajamų mokestis, neprieštarauja atsargumo principui, prevencinių veiksmų ir taršos koregavimo prie šaltinio principui, principui „teršėjas moka“, Sąjungos lygmeniu nustatytiems įpareigojimams siekti poveikio klimatui neutralumo tikslų ir Sąjungos politikai energijos apmokestinimo srityje. Jei atsakymas būtų teigiamas, būtina nustatyti kriterijus, kurių turėtų būti laikomasi nustatant šį mokestį, nes pareiškėja mano, kad mokesčio taikymas tik tam tikriems elektros energijos gamintojams, įskaitant tuos, kurie ją gamina iš atsinaujinančiųjų išteklių, prieštarautų Sąjungos aplinkos apsaugos politikai.
- 17 Šešta, būtina išnagrinėti, ar nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos elektros energijos pardavimo pajamų apmokestinimas apyvartos mokesčiu suderinamas su Direktyvos 2006/112 401 straipsniu, nes nustatant mokestį neatsižvelgiama nei į gamintojų pirkimus, jų atliekamus siekiant įvykdyti savo sutartinius įsipareigojimus, nei į su jų veikla susijusias išlaidas.
- 18 *Atsakovai ANAF, DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii ir DGRFP București per Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice* prašo pripažinti Teisingumo Teismui pateiktą prašymą priimti prejudicinį sprendimą nepriimtiniu, teigdami, kad pareiškėjos pateikti klausimai yra susiję tik su OUG Nr. 27/2022 nuostatomis, o ne su Įsakymu Nr. 856/2022, dėl kurio pateiktas prašymas dėl panaikinimo šioje byloje. Pareiškėja iš tiesų siekia, kad Teisingumo Teismas priimtų rekomendacinį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, o pastarojo pateikti klausimai susiję tik su konkrečiais šios bylos aspektais, todėl SESV 267 straipsnyje nustatytos priimtinumui sąlygos netenkinamos.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą būtinas siekiant išspręsti bylą atsižvelgiant tiek į pareiškėjos argumentus dėl papildomo pajamų mokesčio neteisėtumo, tiek į Sąjungos teisės nuostatų dėl valstybės pagalbos poveikį, mokesčio suderinamumą su pagrindinėmis laisvėmis, bendraisiais Sąjungos teisės principais, atsinaujinančiųjų išteklių energijos apmokestinimo politika ir įsipareigojimais užtikrinti poveikio klimatui neutralumą.
- 20 Atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo jurisprudenciją (Sprendimo *Marrosu ir Sardino* 54 punktą ir Sprendimo *Eon Aset Menidjunt* 76 punktą) ir į tai, kad nagrinėjamoje byloje prašoma išaiškinti tam tikrų nacionalinės teisės nuostatų ir nacionalinės jurisprudencijos atitiktį Sąjungos teisės nuostatomis ir bendriesiems principams, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad esama neginčijamos sąsajos su Sąjungos teise. Jis taip pat pažymi, kad dėl

iškeltų klausimų dar nebuvo priimtas prejudicinis sprendimas panašioje byloje ir kad Teisingumo Teismas jų nenagrinėjo, todėl, remdamasis Teisingumo Teismo sprendime *CILFIT / Ministero della Sanità* išdėstytais kriterijais, konstatuoja, kad teisingas Sąjungos teisės taikymas nėra toks aiškus, kad nekiltų pagrįstų abejonų, kaip juos išspręsti.

a) Dėl pirmojo prejudicinio klausimo

- 21 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šis klausimas yra būtinas siekiant nustatyti, kiek papildomas pajamų mokestis yra valstybės pagalba, suteikta elektros energijos gamintojams, atleistiems nuo šio mokesčio mokėjimo, apie kurią pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį turi būti pranešta Europos Komisijai.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nors valstybės pagalbos suderinamumo su vidaus rinka vertinimas pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį priklauso išimtinai Komisijos kompetencijai (Sprendimo *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir kt. / Prancūzija*, 14 punktas ir Sprendimo *Unicredito Italiano* 42 punktas), nacionaliniai teismai vis tiek privalo užtikrinti teisės subjektų teisių apsaugą pažeidus įpareigojimą iš anksto pranešti Komisijai apie valstybės pagalbą (Sprendimo *Autonome Provinz Bozen*, 59 punktas) ir yra kompetentingi aiškinti valstybės pagalbos sąvoką ir nustatyti, ar valstybės narės priimta priemonė yra valstybės pagalba (Sprendimo *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires ir kt. / Prancūzija* 10 punktas, ir Sprendimo *Transalpine Ölleitung in Österreich* 39 punktas).
- 23 Atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, jog valstybės pagalbos srityje Teisingumo Teismas gali prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateikti nuorodų dėl teisės aiškinimo, kurios padėtų nustatyti, ar nacionalinė priemonė gali būti laikoma valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę (Sprendimo *Fondul Proprietatea* 84 punktas). Be to, pareiga nesuteikti pagalbos, kol apie ją nepranešta Komisijai ir kol ši neatliko preliminaraus vertinimo pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, turi tiesioginį poveikį (Sprendimo *Pearle ir kt.* 30–32 punktai).
- 24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad taip yra ir nagrinėjamu atveju, nes pareiškėja teigia, kad papildomo pajamų mokesčio nustatymo priemonė yra valstybės pagalba ir kad nebuvo įvykdyta minėta pareiga apie ją pranešti. Šiomis aplinkybėmis, nors nacionalinis teismas negali priimti sprendimo dėl pagalbos suderinamumo su vidaus rinka, jis vis dėlto privalo konstatuoti, kad pagalba yra neteisėta, jei apie ją nebuvo pranešta pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, nes dėl šios nuostatos tiesioginio poveikio reikalaujama, kad taip būtų ginamos suinteresuotojo asmens teisės.

25 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Teisingumo Teismas turi išaiškinti galimos valstybės pagalbos vertinimo kriterijus, visų pirma ginčijama priemone suteikto atrankiojo pranašumo kriterijų, nes tam tikros elektros energijos gamintojų kategorijos buvo atleistos nuo papildomo pajamų mokesčio mokėjimo.

b) Dėl antrojo klausimo

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, Teisingumo Teismo išaiškinimas yra būtinas siekiant nustatyti, kiek tik tam tikriems elektros energijos gamintojams nustatytas papildomas pajamų mokestis suderinamas su bendraisiais lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principais ir su valstybių narių pareiga užtikrinti vienodas bei nediskriminacines sąlygas elektros energijos rinkos dalyviams. Lygybės principas reiškia diskriminacijos atmetimą ir vienodą požiūrį į asmenis, esančius vienodose ar panašiose situacijose.

27 Konkrečiomis energetikos sektoriaus aplinkybėmis Sąjungos teisės nuostatomis, kuriomis remiamasi, reglamentuojama valstybių narių pareiga užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas elektros energijos gamintojams (Direktyvos (ES) 2019/944 3 straipsnis), taip pat neiškreipti konkurencijos sudarant nepalankias sąlygas tam tikriems rinkos dalyviams.

28 Be to, taikant tokį principą, Sąjungos lygmeniu buvo išplėtotas fiskalinio neutralumo principas, pagal kurį reikalaujama, kad valstybės narės nepagrįstai nediskriminuotų mokesčių mokėtojų; prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodė Teisingumo Teismo jurisprudenciją šioje srityje (Sprendimo *Komisija / Prancūzija* 21 ir 22 punktai bei Sprendimo *Marks & Spencer* 49 punktas).

29 OUG Nr. 27/2022 numatytomis priemonėmis pažeidžiamas lygybės principas ir nediskriminavimo principas, nes jomis nustatyta skirtinga apmokestinimo tvarka atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamintojams ir kitų kategorijų gamintojams, esantiems panašioje padėtyje, nepateisinant tokio diferencijavimo ir tokios diskriminacijos būtinumo ar tikslingumo. Tokiomis aplinkybėmis, kai visi elektros energijos gamintojai veikia tose pačiose Sąjungos ir (arba) nacionalinio lygmens rinkose, taigi yra konkurentai ir jų padėtis yra panaši, gamintojai, kuriems toks mokestis netaikomas, įgyja konkurencinį pranašumą prieš gamintojus, kurie privalo jį mokėti. Dėl tokio skirtingo požiūrio į tam tikrus panašiose situacijose esančius operatorius įvedama atranki ir diskriminacinė tvarka, taip apribojant konkurenciją.

30 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, visų pirma atsižvelgdamas į Sprendimo *Halliburton Services prieš Staatssecretaris van Financiën* 15 punktą, laikosi nuomonės, kad būtina kreiptis į Teisingumo Teismą, kad šis nustatytų, ar Sąjungos teisės aktais, kuriais reglamentuojami lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principai ir valstybių narių pareiga užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas elektros energijos rinkos dalyviams,

nedraudžiama nustatyti papildomą pajamų mokestį, reglamentuojamą OUG Nr. 27/2022.

c) Dėl trečiojo klausimo

- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, klausimas susijęs su mokesstinės priemonės poveikiu įsisteigimo laisvei, laisvam paslaugų judėjimui ir laisvam kapitalo judėjimui tiek, kiek ji gali atgrasyti *Engie* grupę, kuriai priklauso ir pareiškėja, nuo tolesnės elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių Rumunijoje. Teisingumo Teismo išaiškinimas yra būtinas sprendimui pagrindinėje byloje priimti, nes kyla klausimas, ar mokestis yra neproporcingas ir (arba) nepagrįstas, nes jis diskriminuojant taikomas tik vienai elektros energijos gamintojų kategorijai.
- 32 Taigi bet kuriam elektros energijos iš atsinaujinančių šaltinių gamintojui, norinčiam patekti į Rumunijos elektros energijos rinką arba tęsti veiklą joje, taikomi pernelyg dideli mokesčiai ir tai lemia tokių rinkų nepatrauklumą „švarios“ energijos gamybai bei įsisteigimo laisvės apribojimą, nors Rumunija yra didelį potencialą šiame sektoriuje turinti šalis. Be to, dėl per didelio mokesčio dydžio taip pat konfiskuojama dalis pelno, o tai prieštarauja Chartijos 17 straipsniui.

d) Dėl ketvirtojo klausimo

- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, nagrinėjamu atveju reikia išsiaiškinti, ar papildomas pajamų mokestis yra priemonė, lygiavertė pardavimo kainos nustatymui, ar tai yra laisvės nustatyti pardavimo kainą apribojimas, galintis prieštarauti Direktyvos (ES) 2019/944 ir reglamentų (ES) 2019/943 bei (ES) 2022/1854 nuostatomis. Tokia valstybės intervencijos nustatant elektros energijos pardavimo kainas priemonė dėl savo pobūdžio yra kliūtis sukurti veikiančią elektros energijos vidaus rinką, taigi varžo valstybių narių tarpusavio prekybą.
- 34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi 2021 m. spalio 13 d. Komisijos komunikatu „Atsakymas į energijos kainų didėjimą: visos intervencinės ir paramos priemonės“ ir tvirtina, kad įvedant ginčijamą mokestį pažeidžiami intervencijos nustatant tiekimo kainas apribojimai. Tokia priemonė kainų viršutinės ribos nustatomos didmeninėje, o ne mažmeninėje rinkoje, kuri *de plano* apima ne tik buitinių vartotojų kategoriją, ir netiesiogiai nustatomos kainų viršutinės ribos ne buitiniams vartotojams, viršijant pagal Direktyvą (ES) 2019/944 leidžiamas ribas. Pagal šią direktyvą energijos tiekimo kainų nustatymas yra priemonė, kuria iš esmės iškraipoma konkurencija. Nors OUG Nr. 27/2022 tiesiogiai nenustatoma kainos viršutinė riba, papildomo pajamų mokesčio nustatymo priemonė turi didelį poveikį elgsenai rinkoje ir daro poveikį laisvam kainų formavimuisi.
- 35 Be to, Direktyvos (ES) 2019/944 9 straipsnyje numatytos sąlygos, kurios turi būti tenkinamos siekiant pateisinti pareigos teikti viešąją paslaugą nustatymą. Iš

tikrųjų, taip pat atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją šiuo klausimu (2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.*), ši priemonė turi būti pagrįsta bendru ekonominiu interesu ir taikoma tik pažeidžiamiesiems arba mažai energijos išteklių turintiems vartotojams, atitikti proporcingumo principą, būti aiškiai apibrėžta, skaidri, nediskriminacinė, lengvai patikrinama ir užtikrinti elektros energijos sektoriuje veikiančioms Sąjungos įmonėms vienodas galimybes tiekti ją vidaus vartotojams.

- 36 Papildomo pajamų mokesčio nustatymo priemonė nėra aiškiai apibrėžta, skaidri ir nediskriminacinė, nes nei kainų lygio, nei apmokestinimo lygio nėra lengva patikrinti ar numatyti. Mokestis apskaičiuotas neatlikus tyrimo, kaip apskaičiuoti 80 % normą, arba 450 RON/MWh sumą (kuri turėtų padengti gamybos ir investavimo sąnaudas), arba būsimą šios naujos mokestinės prievolės poveikį atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamintojams.
- 37 Taigi Rumunijos valstybė, nustatydamą papildomą pajamų mokestį atsinaujinančiųjų energijos išteklių elektros energijos gamintojams, viršijo tai, kas buvo būtina siekiant apsaugoti vartotojus, kadangi ši priemonė buvo nereikalinga ir neproporcinga, nes ja buvo įvesta kompensavimo ir tiekimo vartotojams kainų viršutinės ribos nustatymo sistema. Be to, papildomo pajamų mokesčio taikymas lemtų dvigubą gamintojų pajamų apmokestinimą, nes jiems pagal Mokesčių kodeksą taip pat būtų taikomas pelno mokestis.

e) Dėl penktojo klausimo

- 38 Kadangi pagrindinėje byloje buvo remiamasi SESV 191 straipsnio 2 dalyje įtvirtintais atsargumo principu, prevencinių veiksmų ir taršos šalinimo prie šaltinio principais bei principu „teršėjas moka“, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Teisingumo Teismo išaiškinimas būtinas siekiant nustatyti, ar šie principai turi tiesioginį poveikį ir ar jie pažeidžiami nustatant papildomą pajamų mokestį, kuris taikomas atsinaujinančiųjų šaltinių elektros energijos gamintojams, bet ne iškastinio kuro elektros energijos gamintojams.
- 39 Panašiai, atsižvelgiant į Europos žaliajame kurse nustatytus Sąjungos tikslus, kurie pažeidžiami ginčijama priemone, visų pirma taikytina atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamintojams, nors ir ribotą laikotarpį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar taip pažeidžiami valstybės įsipareigojimai, susiję su poveikio klimatui neutralumo užtikrinimo iki 2030 ir 2050 m. tikslais, kaip numatyta Direktyvos (ES) 2018/2001 ir Reglamento (ES) Nr. 2021/1119 nuostatose.
- 40 Galiausiai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad taip pat būtina nustatyti, ar dėl papildomo pajamų mokesčio nustatymo nepažeidžiami valstybės įsipareigojimai, prisiimti pagal Sąjungos energetikos apmokestinimo politiką, taip pažeidžiant minėtus principus, įtvirtintus Reglamento Nr. 2021/1119 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 4 straipsnio 1 dalyje, siejamose su SESV 191 straipsnio 2 dalimi.

f) Dėl šeštojo klausimo

- 41 Pagrindinėje byloje pareiškėja teigė, kad apyvartos mokesčio nustatymas prieštarauja Direktyvos 2006/112 401 straipsniui, nes papildomas pajamų mokestis iš tiesų yra apyvartos mokestis, kuriuo apmokestinamos elektros energijos pardavimo pajamos ir kurį nustatant neatsižvelgiama į elektros energijos gamintojų patiriamas sąnaudas.
- 42 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi nuomonės, kad Teisingumo Teismo išaiškinimas būtinas siekiant nustatyti, ar pagal Direktyvos 2006/112 401 straipsnio nuostatas draudžiama įvesti tokį apyvartos mokestį, kai jį nustatant nebuvo atsižvelgta nei į elektros energijos gamintojų pirkimus, atliktus įgyvendinant sutartinius įsipareigojimus, nei į su jų veikla susijusias išlaidas, nes mokestis buvo taikomas papildomoms pajamoms.

DARBINIS VERTINIMAS